

Zondagavondspers 20 december 2020 – Huis van Dominicus, Utrecht

Begroeting

Hartelijke welkom hier in de Dominicuskerk op de 4^e zondag van de Advent. Bevrijd tot openheid, God verwelkomen, dat is wat op ons liturgieboekje staat vandaag. We horen straks de boodschap van de aartsengel Gabriël aan Maria, waarin hij aankondigt dat de Heilige Geest de Zoon van God bij haar zal verwekken, het zal je maar gebeuren. Het is de aankondiging die we kennen van het feest van Maria Boodschap op 25 maart, maar ook vandaag horen we dit wonderlijke verhaal. Bevrijd tot openheid: een motto, dat op gespannen voet lijkt te staan met de werkelijkheid van alle dag, maar we gaan straks proberen om die twee met elkaar te laten rijmen.

Bezinning bij Lucas 1, 26-38

Bevrijd tot openheid, God verwelkomen....

Het klinkt als een grote uitdaging in deze bijzondere tijd, waarin Nederland op slot zit en mensen protesteren, omdat – zo zeggen zij – hun vrijheden zijn afgenomen.... En juist vandaag sluiten landen hun grenzen voor vluchten vanuit het Verenigd Koninkrijk omdat daar een besmettelijke variant van het virus is opgedoken die snel om zich heen grijpt.

Midden in deze bizarre werkelijkheid horen we dan de stem van de engel Gabriël die een wonder aankondigt en zien we dat Maria zich laat bevrijden tot een ongekende openheid en de Zoon van God in haar schoot verwelkomt.

Hoe kunnen wij dit verhaal, deze reactie van Maria verstaan en van betekenis laten zijn in onze werkelijkheid? Hoe kunnen wij God verwelkomen in deze tijd, in deze wereld, waarin de waardering voor de diepe mysteriën van het echte leven, het Goddelijke leven, op de achtergrond lijkt te zijn beland?

Tenminste een groot deel van de mensheid lijkt te leven vanuit de aanname dat het eigen leven oneindig is en men alles kan doen wat men wenst te doen, vanuit een gevoel van menselijke almacht. Als er dan iets is wat het coronavirus ons laat zien is het de spiegel van de werkelijke kwetsbaarheid van het menselijke bestaan. Zie hoe kwetsbaar we zijn ten opzichte van een microscopisch klein levend iets, dat zo'n grote invloed heeft op ons dagelijks leven. In die zin weerspiegelt het covid-19 virus veel, vooral als we kijken naar hoeveel strijd zichtbaar wordt op allerlei terreinen: vijandigheden die mensen onderling – schijnbaar om niets, maar meestal vanuit onwetendheid of onnadenkendheid – ten grondslag leggen aan elkaar. Het weerspiegelt de weerbarstigheid van de mensen op veel plekken om op een vreedzame manier met elkaar samen te leven. Het weerspiegelt ook de veronachtzaming van de schepping als geheel, zowel in het groot als in het klein.

Zeker, er zijn op allerlei plekken ook hoopvolle initiatieven en misschien mogen we ons Huis van Dominicus daartoe rekenen. Maar over het algemeen wordt het samen zorg dragen voor de mensheid en de schepping als geheel nog onderbelicht en ondergewaardeerd. Door alle gevolgen die het virus met zich meebrengt zijn veel dingen niet meer vanzelfsprekend, we kunnen niet meer door op de automatische piloot, zekerheden blijken schijnzekerheden...

Ik denk niet dat de jonge Maria, van eenvoudige komaf en een leven als timmermansvrouw voor zich hebbende, zoveel uiterlijke zekerheden kende. Maar uit het verhaal van vandaag blijkt wel dat zij, na de eerste schrik en verwarring over het hoe en waarom, vanuit een innerlijke afstemming op haar wezenskern vol vertrouwen kon reageren op die verwarrende boodschap van de aartsengel: 'Ik ben de dienaar van de Enige; laat met mij gebeuren wat u gezegd hebt.'

In plaats van op zoek te gaan naar zekerheden, kunnen we proberen om ruimte te geven aan onze onzekerheden en ze – net als Maria – vanuit liefde en vertrouwen omarmen. Het coronavirus kan ons de kans geven onze nietigheid te voelen en te ondergaan. In plaats van te leven vanuit angst voor de onzekerheid en daardoor in strijd met onszelf, met de ander en met het leven, worden we uitgenodigd ons te verbinden met de diepere prikkel van licht en liefde in onszelf, de leven gevende vonk, onze wezenskern. En van daaruit verantwoordelijkheid nemen voor ons eigen denken, voelen en handelen. Als we vanuit die manier van denken en voelen de ander tegemoet treden, komt communicatie op een hoger plan. We kunnen dan immers niet anders dan met respect voor die ander, voor diens kern van liefde, vanuit gelijkwaardigheid met elkaar omgaan en

met elkaar samenwerken. En wie weet ervaren ook wij dan dat voor God niets onmogelijk is en kunnen we straks daadwerkelijk – ondanks uiterlijke beperkingen – het feest van Kerstmis, het feest van licht, vieren.

Dat het zo moge zijn.

Marian Wester